

KANIT YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD.ŞTİ.

Merkez : Meşrutiyet Cad.No:29/21

06420 Yenışehir / ANKARA

Tel : (312) 417 05 96-418 68 29-418 68 43

Fax : (312) 417 66 73

E-mail : Kanitymm@superonline.com

İrt.Büro : Atatürk Bulvarı No:73/1 GİRESUN

Tel : (454) 212 66 87 Fax: (454) 212 66 86

Bağlı Olduğu Oda: Ankara YMM Odası

Sicil No : Ahmet ÇAKIR 384

Sakıp ŞEKER 861

SİRKÜLER NO : 2001/38

Ankara, 19/11/2001

FİRMA YÖNETİCİLERİ VE MUHASEBE BİRİMLERİNİN DİKKATİNE,

1-Emlak Vergileri ve Çevre Temizlik Vergileri Ödeme Zamanı

Bilindiği gibi Emlak Vergisi ve Çevre Temizlik Vergisi'nin birinci taksidi Mart, Nisan, Mayıs aylarında, ikinci taksidi ise Kasım ayında iki eşit taksitte ödenir.

Buna göre **Emlak Vergisi ve Çevre Temizlik Vergisi'nin 2001 yılına ait ikinci taksidinin 30 Kasım 2001 tarihine kadar ödenmesi gerekmektedir.**

Gayrimenkul yıl içerisinde satılmış olsa dahi, o yıla ait her iki taksitin de satıcı tarafından ödenmesi gerekmektedir. Alıcı o yılın sonuna kadar (yılın sonuna üç aydan az süre kalmış ise üç ay içinde) beyanname verecek olmakla birlikte, vergi ödeme mükellefiyeti takip eden yıldan itibaren başlayacaktır. Ancak alıcı satıcının ödemediği vergiden müteselsilen sorumlu olacaktır.

2-Anonim Şirketlere ve Kooperatiflere Avukat Çalıştırma Zorunluluğu Başladı

10/05/2001 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair 4667 sayılı Kanunun 22. maddesinde yapılan değişiklik ile sermayesi 25 milyar veya daha fazla olan **anonim şirketler** ile üye sayısı 100 veya daha fazla olan **yapı kooperatifleri** için getirilen sözleşmeli avukat çalıştırma zorunluluğu **10/11/2001** tarihi itibarıyla başlamıştır. (İlgi: 12/05/2001 tarih ve 2001/20 sayılı sirkülerimiz.)

3-Bireysel Emeklilik Sistemi Yürürlüğe Girdi

07/04/2001 tarihli Resmi Gazete'de 4632 nolu Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu yayımlanmış ve belirlenen 6 aylık süre sonunda **07/10/2001** tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

Bu kanun ile kamu sosyal güvenlik sisteminin tamamlayıcısı olarak, bireylerin emekliliğe yönelik tasarruflarının yatırıma yönlendirilmesi ile emeklilik döneminde ek bir gelir sağlanması yönünde düzenlemeler yapılmış olup; sisteme katılmak için **emeklilik şirketleri ile sözleşme imzalamak ve şirket nezdinde açılacak bireysel emeklilik hesabına katkı yapmak suretiyle, sisteme giriş tarihinden itibaren en az on yıl sistemde bulunmak koşulu ile 56 yaşını tamamladıktan sonra emekliliğe hak kazanılacaktır.** Emekliliğe hak kazanan katılımcı, bireysel emeklilik hesabındaki birikimlerinin bir kısmının veya tamamının defaten ödenmesini ya da kendisine maaş bağlanmasını talep edebilecektir.

Bu kanun ile bağlantılı olarak 10/07/2001 tarihli Resmi Gazete'de 4697 nolu Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun yayımlanmış ve Gelir Vergisi Kanunu'nda **07/10/2001** tarihinden itibaren geçerli olmak üzere aşağıda belirtilen değişiklikler yapılmıştır.

a-Ücretliler Yönünden

G.V.K.'nın 63. maddesinde yapılan değişikliğe göre, ücret ödemesinde vergi matrahı tespit edilirken kamu sosyal güvenlik kuruluşları için ödenen primlerin yanı sıra ücretlinin şahsına, eşine ve küçük çocuklarına ait hayat, ölüm, kaza, hastalık, sakatlık, işsizlik, analık, doğum ve tahsil gibi **şahıs sigorta poliçeleri** için hizmet erbabı tarafından ödenen primler ile **bireysel emeklilik** sistemine ödenen katkı payları da indirilecektir. Bunun için sigortanın veya emeklilik sözleşmesinin Türkiye'de kurulu ve merkezi Türkiye'de bulunan bir sigorta veya emeklilik şirketi ile yapılmış olması gerekmektedir.

Değişiklikten önceki durumda özel sigorta şirketlerine ödenen şahıs sigorta primleri (eş ve küçük çocuklar için ödenenler dahil), SSK işçi hissesi olarak ödenen prim tutarı ile sınırlı olmak üzere gelir vergisi matrahından indirilebilmekteydi. Değişiklikten sonra ise bu sınır eş ve çocuklar için ödenen primler dahil olmak üzere şahıs sigorta primleri ile emeklilik sistemine ödenecek katkı payları tutarı topluca dikkate alınacak ve sözkonusu kurumlara ödenen prim ve katkıların tutarı ödendiği ayda elde edilen ücretin % 10'unu ve yıllık olarak asgari ücretin yıllık tutarını aşamayacaktır. Bireysel emeklilik sistemi dışındaki özel sigortalar için bu sınır % 5 olarak uygulanacaktır. Aşılması halinde aşan tutar vergi matrahına dahil edilecektir.

b-Gelirlerini Beyan Edenler Yönünden

G.V.K.'nın 89.maddesinde yapılan değişiklik ile yıllık beyanname ile beyan edilen gelirlerden, beyan edilen gelirin % 10'unu bireysel emeklilik sistemi dışındaki şahıs sigorta primleri için beyan edilen gelirin % 5'ini ve asgari ücretin yıllık tutarını aşmamak şartıyla mükellefin kendisine, eşine ve küçük çocuklarına ait hayat, ölüm, kaza, hastalık, sakatlık, analık, doğum ve tahsil gibi şahıs sigorta primleri ile bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı payları da indirilebilecektir.

Bunun için emeklilik sözleşmesinin Türkiye'de kurulu ve merkezi Türkiye'de bulunan bir sigorta veya emeklilik şirketi ile yapılmış olması, prim ve katkı tutarının gelirin elde edildiği yılda ödenmiş olması ve beyan edilmeyecek ücret geliri de bulunan mükellefin ücrete ait vergi matrahının hesaplanmasında indirilmemiş olması şarttır. Bunun yanında eş ve çocukların kendi gelirleri için ayrı beyanname vermeleri halinde, bunlara ait katkı payları kendi gelirlerinden indirilecektir.

c-İşverenler Yönünden

G.V.K.'nın 40. maddesine eklenen 9 numaralı bende göre, çalıştırdığı personelin bireysel emeklilik payını **isteğe bağlı olarak ödeyen işverenler**, ücretliler adına bireysel emeklilik sistemine ödedikleri katkı paylarını ticari kazancın tespit edilmesinde gider olarak indirebileceklerdir.

Ancak gerek işverenler gerekse ücretliler tarafından bireysel emeklilik sistemine ödenen ve vergi matrahının tespitinde dikkate alınan katkı paylarının toplamı, ödenen **ücretin % 10'unu ve asgari ücretin yıllık tutarını aşamayacaktır.**

d-Sigorta ve Emeklilik Sisteminden Katılımcılara Yapılan Ödemeler

G.V.K.'nın 75. maddesine eklenen 15 numaralı bent hükmüne göre, tüzel kişiliğe sahip emekli sandıkları ile emeklilik ve sigorta şirketleri tarafından; **on yıl süreyle katkı payı ödemediği ayrılanlara yapılan ödemeler**, on yıl süreyle katkı payı ödemiş olmakla birlikte emeklilik hakkı kazanmadan ayrılanlar ile diğer sandık ve sigortalardan on yıl süreyle prim ve aidat ödeyenlere ve vefat, maluliyet veya tasfiye gibi zorunlu nedenlerle ayrılanlara yapılan ödemeler ve bireysel emeklilik sisteminden emeklilik hakkı kazananlara yapılan ödemeler **menkul sermaye iradı** olarak belirlenmiştir.

e-Emekli Sandıkları Tarafından Ödenen Aylıklarda İstisna

G.V.K.'nın 23. maddesinin 11 numaralı bendinde yapılan değişikliğe göre; **kanunla kurulan emekli sandıkları** tarafından ödenen emekli, maluliyet, dul ve yetim aylıklarına ilişkin vergi istisnası

korunmuş, sözkonusu bentde yer alan sigorta şirketleri ile yardım sandıkları tarafından ödenen aylıklar, 75. maddede yapılan değişikliğe göre menkul sermaye iradı olarak belirlendiği için ücret istisnası uygulaması kaldırılmıştır.

f-Aylık Dışında Ödenen İkramiye ve İade Olunan Mevduatlar ile Toptan Ödenen Tazminatlarda İstisna

G.V.K.'nin 25. maddesinin 3 numaralı bendinde yapılan değişikliğe göre; **kanunla kurulan emekli sandıkları** tarafından aylık bağlananlara aylıkları dışında, verilen emekli, dul, yetim ve evlilik ikramiyeleri veya iade olunan mevduatı ve sürelerini doldurmamış bulunanlarla dul ve yetimlerine toptan ödenen tazminatlara ilişkin vergi istisnası korunmuş, 10 yıl süre ile prim veya aidat ödenmiş olmak şartıyla sigorta şirketleri ve yardım sandıkları tarafından iade olunan mevduat veya toptan yapılan ödeme tutarı, 75. maddede yapılan değişikliğe göre menkul sermaye iradı olarak belirlendiği için istisna uygulaması kaldırılmıştır.

g-Söz Konusu Kazançların Vergilendirilmesi

G.V.K.'nin 86. maddesinde yapılan değişikliğe göre; 75. maddeye eklenen 15 nolu bent ile menkul sermaye iradı olarak belirlenen söz konusu kazançlar (on yıl süreyle prim, aidat veya katkı payı ödemedi ayrılanlara yapılan ödemeler; on yıla süreyle katkı payı ödemiş olmakla birlikte emeklilik hakkı kazanmadan ayrılanlar ile diğer sandık ve sigortalardan zorunlu nedenlerle ayrılanlara yapılan ödemeler, bireysel emeklilik sisteminden emeklilik hakkı kazananlar ile bu sistemden zorunlu nedenlerle ayrılanlara yapılan ödemeler) için herhangi bir sınırlama olmaksızın yıllık beyanname verilmeyeceği, diğer gelirler için beyanname verilse de sözkonusu gelirlerin dahil edilmeyeceği hükme bağlanmıştır. Bunun yanında elde edilen iradın bunu sağlayan sermaye sahibinin ticari faaliyetine bağlı bulunduğu takdirde, ticari kazanç olarak dikkate alınacaktır.

G.V.K.'ye eklenen mükerrer 21. madde ile bireysel emeklilik sisteminden **emeklilik hakkı kazananlar ile** bu sistemden vefat, maluliyet veya tasfiye gibi **zorunlu nedenlerle ayrılanlara yapılan ödemelerin % 25'i, diğer sigorta şirketlerinden on yıl süreyle prim ödeyenler ile vefat, maluliyet veya tasfiye gibi zorunlu nedenlerle ayrılanlara yapılan ödemelerin % 10'u**, tek primli yıllık gelir sigortalarından yapılan ödemelerin ise (**ömür boyu maaş şeklinde alınması durumu**) **tamamı** gelir vergisi'nden müstesna tutulmuştur.

G.V.K.'nin 94. maddesine eklenen 15. numaralı bente göre istisna edilen tutardan vergi tevkifatı da yapılmayacak olup; aşan kısımdan yapılacaktır. Tevkifat oranı ayrıca bir tespit yapılmadığı takdirde % 25 olarak uygulanacaktır.

h-Kanunun Yürürlük Tarihinden Önce Yapılmış Sigorta Sözleşmeleri

Kanunun yürürlüğe girdiği **07/10/2001** tarihinden önce faaliyete başlamış olan emekli ve yardım sandıklarına ödenen primler ile bu sandıklardan iştirakçilerine yapılan ödemeler ve akdedilmiş şahıs sigorta poliçelerinin ilgili olduğu prim ve ödemeler bakımından yukarıda belirtilen değişikliklerin yapılmadan önceki hükümler uygulanacaktır. Buna göre ücretlilerin vergi matrahının tespitinde özel sigorta şirketlerine kendileri, eşleri ve küçük çocukları için ödedikleri primler, o aya ait ücretten kesilen SSK primini aşmamak koşuluyla indirim olarak kabul edilecektir.

Yıllık beyanname veren mükellefler bakımından beyan edilen **gelirin % 5'ini ve her bir kişi için asgari ücretin yıllık tutarını** aşmamak şartıyla, mükellefin kendisine, eşine ve küçük çocuklarına ait özel sigorta primleri beyan edilen gelirden indirilebilecektir.

Saygılarımızla,

K A N I T
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD.ŞTİ.